

16è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY LA MOTA. PALOL DE REVARDIT

5a sortida – diumenge, 10 de febrer de 2018

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Església de Sant Martí de la Mota. Rectoria de la Mota. Oratori de Sant Dalmau Moner. Dolmen del Turó de Sant Dalmau.

La Mota. Aquest antic poble és el més allunyat dels que conformen el municipi de Palol de Revardit. Aquest indret té una vista esplèndida, cap a la banda de la Mare de Déu del Mont, muntanyes de l'alta Garrotxa, diferents pobles de la comarca, i fins a la serralada dels Pirineus.

Es diu que la procedència d'aquest nom podria venir d'un turonet, el de can Cervià, que té forma rodona, semblant a una mota, i que existeix al costat d'aquest antic mas a prop de l'església.

Església de Sant Martí de la Mota. s. XIII-XVII. L'església és d'una sola nau, coberta amb volta de canó lleugerament apuntada. Està orientada a llevant i acaba en un absis semicircular. El campanar és de base quadrada, coberta piramidal i obertures de punt rodó a cada costat. La porta d'entrada té un frontó trencat i un pilastre d'ordre clàssic i de pedra calcària grisa a banda i banda. La llinda mostra un escut en relleu. En les batents de la porta hi ha ferradures clavades que

recorden l'advocació tradicional de Sant Martí de Tours. Damunt la porta trobem el rosetó amb guardapols. Les parets són remolinades però es veu en alguns llocs la pedra sorrenca ben tallada. A l'interior es pot veure l'arc ogival de l'absis. Damunt l'entrada hi ha el cor. Les parets interiors són emblanquinades.

Segons J. Marquès i J. M. Corominas podria haver existit una primera ocupació paleocristiana en aquest lloc. Prop del mas d'en Comas es van trobar sepultures d'època alt medieval. Els documents, però, més antics trobats en relació amb l'església són del 1058, any en què la comtessa Ermessenda va tornar a donar l'església al Bisbat de Girona. L'any 1273

hi ha un altre document que cita la compra de delmes a la Mota al cavaller Ramon de Sant Julià per part de la Pia Almoina de Girona. Durant els segles XIII i XIV apareix consignada diverses vegades. El 1691 l'església fou reedificada gairebé en la seva totalitat si bé li resta part de l'estructura romànica.

Rectoria de la Mota. s. XVIII. Casa de planta rectangular amb planta baixa i pis, amb el teulat a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana principal. Està adossada a l'absis de l'església i la façana principal està encarada a migdia. La majoria d'obertures de tot l'edifici són emmarcades amb llinda monolítica i pedres de descàrrega de sorrenca. El parament és fet de pedra irregular. A la façana lateral nord, les finestres amb llinda tenen ampits motllurats. En la façana posterior trobem també una arc de punt rodó amb reixa.

La casa de la rectoria hauria estat ampliada o construïda en bona part al llarg del segle XVIII. A les llindes hi ha les següents inscripcions: en la porta d'entrada, hi ha inscrit l'any "1745", en la finestra de la façana principal l'any "1745", en una finestra lateral l'any "1746". En la part posterior de la rectoria, però, es pot veure un parament de carreus ben tallats que podrien indicar un origen més antic.

A la part nord de la rectoria, cal esmentar els dos vivers antics i un de nou existents i amb aigua abundant.

Oratori Sant Dalmau Moner. L'oratori de Sant Dalmau es troba prop de Montbó cap els refugis de la Mota. Surt una petita escala que per un corriol entre farigola, romaní, pins i roures et porta fins a l'oratori dedicat a aquest sant nat a Santa Coloma de Farners el 1291. Era de l'orde dels dominics i va morir a Girona el 1341. Aquest tram de pujada està vorejat de 14 creus de prop d'un metre d'alçada fetes en ciment i decorades, parcialment, amb trencadís verd i vermell.

El Dolmen del Turó de Sant Dalmau. Es calcula que té una antiguitat d'entre 4.700 i 3.800 anys (construït durant el final de l'època neolítica, 2.700-2.200 a.C.), i va ser descobert l'any 1.974. Es tracta d'un sepulcre de 4 m aproximadament construït sobre la roca natural. Les excavacions al turó van permetre recuperar restes d'aixovars i dels difunts que hi van ser enterrats erigit un monument rocós en homenatge. Avui dia, les peces recuperades es conserven al Museu Arqueològic Comarcal de la ciutat de Banyoles, on es poden observar sota el registre de LM (La Mota).

De la rectoria es podria explicar que es va improvisar en aquest petit espai una escola durant el temps de guerra. Tenim recollit el testimoni d'alguns exalumnes. També, si es vol, sense anar-hi però des de la Mota mateix, es podria explicar l'episodi dels maquis encapçalats per Quico Sabater, al Mas Clarà. En el llibre de Conèixer el Pla de l'Estany, se'n parla. En el llibre també hi trobareu la informació que explica el monograma que hi ha sobre la llinda de la porta (IHS i els tres claus de la Passió de Jesús).

Miquel Rustullet